

Salve

Nr. 8 (99) 2012 m. kovas

Elmanto Blaževičiaus nuotr.

Išrinktieji dalijasi patirtimi
Gimnazijoje pokyčiai valdžioje – Lukas Marčiulionis baigė dvejų metų kadenciją ir perleido prezidento postą antrokei Gretai Aleksynaitėi. Apie tai ir apie kai ką daugiau kalbėjau si tiek su Greta, tiek su Luku.

Inauguracija

Prasidėjus iškilinėms pirmiausia buvo aptarti rinkimų rezultatai ir statistika (kas balsavo, kokios klasės koku procentu, kiek balsų surinko kuris kandidatas). Iškart po to naujoji prezidentė perskaitė priesaiką, po kurios ją sveikino direktorės pavaduotoja Lina Malinauskienė. Tačiau tuo viskas nesibaigė. Gretos dar laukė svarbiausia iškilnių dalis – inauguracinė kalba. Būtent už nuostabią kalbą Ieva Aldakauskaitė, GMS atstovė, Greta apdovanojo pamatiniais valdžios įrankiais – mediniu šaukštu ir dubeniu, kurių reikšmės buvo tuoj pat išaiškintos. Lukas Marčiulionis taip pat sveikino naująją prezidentę ir remdamasis tuo, kad prezidentas turi būti pakalęs, davė Gretai įkalti vinį. Pati Greta inauguraciją vertina taip: „Gerai, labai gerai. Linksma buvo“.

Pokalbis su Greta

Rinkiminis vaju ir inauguracija – jau praėity. Ką veiksi?

Artimiausiu metu reprezentuosiu „Žiburį“ kitų mokyklų mokiniams. Žinoma, laukia galybė kitų darbų tiek gimnazijos mokinių seime, tiek organizuojant įvairius renginius. Stengsiuosi, kad „Žibury“ visiems būtų smagu ir jauku.

Pokalbis su Luku. Prezidentavai dvejus metus, kokios patirties įgijai per šį laikotarpį?

Taip sutapo, kad pastarieji dveji metai buvo labai svarbūs mano asmenybės formavimuisi, todėl sunku kažką išskirti atskiroms veikloms. Prezidentaudamas įgijau pasitikėjimo savimi ir savi-kontrolės.

Ką patartum naujajai mokyklos prezidentei?

Būnant prezidentu reikia pasitikėti savimi ir daryti taip, kaip tau atrodo geriausia. Jeigu pats suklysi, tai bent turėsi iš ko pasimokyti. **Ačiū Gretai ir Lukui už pokalbius. „Salve“ Gretai linki kuo geriausios kloties.**

***

Prezidentės kalbos ištraukos

Dar kartą ačiū visiems, kurie nepatingėjot užlipti į ketvirtą aukštą, atėjęt balsuoti bei skatinot kitus. Visai nesvarbu už ką jūs balsavote, svarbu, jog šiais poelgiais jūs parodėte, kad domitės mokyklos savivalda, veikla, esate pilietiški.

Man smagu, jog mane išrinkote mokyklos prezidente. Šį postą užimsiu metus laiko, per kuriuos stengsiuosi nuveikti kuo daugiau gero tiek mokinių, tiek visos mokyklos labui.

Viena yra aišku – kuo daugiau naujovių, tuo geriau! Taigi, jei kas nors turite kokių nors idėjų, pasiūlymų, matote problemų, drąsiai rašykite, sakykite man ar bet kam iš GMS, nes kaip mėgsta sakyti dauguma politikų: „kartu mes galime daug!“ Iš tikrųjų, juk dvi galvos geriau nei viena.

Greta Aleksynaitė

MES VISADA SU JUMIS

Jau nuo 1992 metų mūsų gimnazijoje yra leidžiamas laikraštis „Žibury“, kuris vėliau buvo pavadintas „Salve“. Dabar išeinama laikraštis, kuriame puikuoja mokytojų kūryba, mokiniai olimpiadininkai, svarbi informacija ir, žinoma, įdomiausias, svarbiausias ir karščiausias Prienų „Žiburio“ gimnazijos naujienos.

Tačiau šio laikraščio nebūtų, jei nebūtų mūsų šaunios kompanijos: įvykių sukuryje besisukančių fotografų, smalsių žurnalistų, kruopščiausių maketuotojų bei, žinoma, „Salve“ sielos – lietuvių kalbos mokytojos Levutės Karčiauskienės.

Susirinkę kartu su mokytoja aptariame gimnazijos aktualijas ir pasiskirstome, kas apie ką rašys. Tuomet žurnalistai ima interviu iš gimnazijos mokinių bei mokytojų, rašo straipsnius, rengia įvairias apklausas ir pateikia kūrybinių darbų. Tuo tarpu fotografai daro tai, ką moka geriausiai – stabdo svarbiausias gimnazijos švenčių, įvairių renginių ar kasdienes gimnazistų akimirkas. Vėliau visas darbas lieka dažnai po pamokų dirbantiems maketuotojams. Jie gražina, maketuoja ir visaip puošia laikraštį „Salve“. Galiausiai žurnalistų darbą vertina, taisy ir koreguoja visuomet į pagalbą atskubanti mokytoja L. Karčiauskienė.

Taigi, norint pateikti Jums, mieli skaitytojai, laikraštį, „Salve“ komandai reikia įdėti nemažai darbo. Tačiau, „Salve“ žurnalistai visuomet ten, kur ir Jūs. Jie visuomet su Jumis!

Interviu vienu klausimu Sportas – tai fizika

Kalbinau fizikos mokytoją Vydmantą Petrašką.

Esate fizikos mokytojas, o po pamokų dirbate Prienų sporto arenoje 24 minučių teisėju. Tad kas įdomiau: fizika ar krepšinis?

Viskas įdomu, bet įdomiausia yra sportas, o paskui – fizika. Kai daugiau mokyklą, reikėjo rinktis, kur stoti. Mano jaunystės laikais pasirinkti specialybę, susijusią su sportu, buvo sunku, nes reikėjo turėti trenerį. Reikėjo lankyti sporto mokyklą, o aš nelankiau. Tad teko rinktis ir fizika buvo artimiausias mokslas. Buvo mintys perstoti, bet patiko ir pasirinkta specialybė. Taip pat sportavau. Anksčiau teisėjavau visose rajono krepšinio varžybose.

Sportas – tai jėga, sportas – tai gyvenimas, sportas – tai judėjimas, sportas – tai fizika!

Ačiū už interviu.

Jovita Kelmonaitė

Miglės Tarasevičienės nuotr.

Salve

Elenos Jančiukaitės nuotr.

Aktyvus jaunimas

Kovo 16 dieną į Prienų kultūros ir laisvalaikio centrą sugužėjo mokiniai, mokytojai bei valstybės tarnautojai paklausyti seminaro „Efektyvus jaunimo politikos įgyvendinimas vietos lygmeniu“. Jį vedė lektorius Vytautas Gaidamavičius – verslininkas, turintis per 10 metų vadovavimo, mokymo per konsultavimą patirtį verslo įmonėms bei nevyriausybinėms organizacijoms. Seminare dalyvavo 11 mokinių iš mūsų gimnazijos.

Seminaro metu buvo išsiaiškinta, kas yra LIJOT, nevyriausybinių organizacijos bei apskritas stalias. Renginio metu buvo nutarta „atgaivinti“ Prienų rajono jaunimo veiklą bei Mokinių klubą (MK).

Elena Jančiukaitė

Žemės diena – svarbi ir mums

Kovo 20 diena – Pasaulinė žemės diena, kurios tikslas – kiekvieną paskatinti rūpintis gamta. Į šventę susirinko daugybė vaikų iš Prienų lopšelių-darželių, mokinių iš specialiosios mokyklos, „Ažuolo“ pagrindinės, „Revuonos“ vidurinės mokyklų, taip pat Birštono ir mūsų gimnazijos.

Miesto aikštėje buvo iškelta Žemės dienos vėliava ir šventę iškilmingai pradėjo Prienų KC pučiamųjų orkestras. Vėliau visi kartu žygiavome į Revuonos parką, iškėlėme mokinių pagamintus inkilėlius, gražinome aplinką. Be to, piešėme plakatus, skatinančius rūpintis žeme, ragavome skautiškos košės, apžiūrėjome Prienų ir Birštono meno mokyklų mokinių darbų parodą, žiūrėjome mokinių sukurtus filmukus ekologinėmis temomis.

Šventėje dalyvavo ir būrelis gimnazistų iš mūsų mokyklos – taip mes turėjome puikią galimybę pabendrauti su mokiniais iš kitų mokyklų, prisidėti prie aplinkos tausojimo, parodyti, jog „Žiburio“ gimnazistams rūpi ir įvairios gamtą kamuoja problemos.

Eglė Peleckaitė

Išpūdziai iš Comenius susitikimo Borja mieste

Kovo 5–11 dienomis keturi gimnazijos keitvirtokai J. Bekampytė, G. Baranauskaitė, V. Rajeckas, J. Ražanskas, lydimi direktorės I. Šneiderienės bei fizikos mokytojo V. Petraškos, atstovavo

ne tik Prienamams, bet ir Lietuvai Comenius projekte „Alternatyvūs energijos šaltiniai ir aplinka“ Borja mieste, Ispanijoje. Projektą parengė mokytoja Dž. Gaigalienė, ji ir atrinko, kurie mokiniai keliaus į Ispaniją.

Projekto dalyviai gyveno šeimose visą savaitę. Mokiniai buvo susiskirstę į keturias grupes. Vieni sudarinėjo žemėlapius, žymėdami jėgaines, kiti – tyrė įvairių energijos šaltinių panaudojimą projekte dalyvaujančiose šalyse, tretieji – ieškojo alternatyvios energijos naudojimo ir populiarinimo būdų. Žurnalistų grupės pagrindinė užduotis buvo aprašyti kitų grupelių darbą, fotografuoti, filmuoti bei kalbinti projekte dalyvaujančius mokinius, taip pat EP parašyti laišką su pastabomis ir siūlymais, ką būtų galima pakeisti, norint paskatinti alternatyvios energijos naudojimą. Nepaisant to, jog tikėjosi parsivežti puikių prisiminimų, gražių nuotraukų ir, be abejo, ispaniškų suvenyrų.

Gintarė Baranauskaitė

Dailės mokytojos nuotr.

Esė konkursas, skirtas kalbininkams atminti

Kovo 2 dieną mūsų gimnazijoje vyko respublikinio esė konkuro „Tikrai yra kalba, kur žodis pasitinka ir palydi“, skirto kalbininkams J. Kazlauskui ir A. Lyberui atminti, baigiamoji šventė. Gausus gimnazistų ir svečių būrys susirinko gimnazijos aktų salėje. Juos dainomis pasveikino vaikinių ansamblio, o šio konkuro organizatorė lietuvių kalbos mokytoja Živilė Jurkšienė pasidžiaugė konkuro dalyvių gausa bei pristatė Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto dekaną A. Smetoną, kuris paskaitė paskaitą.

Vėliau visi esė konkuro dalyviai šnekučiavosi gerdami arbatą, klausėsi vertinimo komisijos pastabų ir patarimų. Mokyklos skaitykloje jaunieji kūrėjai buvo apdovanoti padėkomis, diplomais ir knygomis – kad visuomet brangintų savo gimtąją kalbą ir nepamirštų kurti.

Eglė Peleckaitė

Miglės Tarsavičiūtės nuotr.

Apie keliavimo meną

„Žiburio“ gimnazijoje viešėjo ilgametis mokyklos draugas, rėmėjas ir fondo „Žiburio draugai“ įkūrėjas Fons Joosten. Kaip ir kasmet Fons skaitė paskaitas mokiniams. Šį kartą apie keliavimo meną, XXI a. iššūkius bei būdus, kaip įveikti sunkumus.

Jūs bendradarbiaujate su mūsų mokykla jau 14 metų. Kaip per šiuos metus pasikeitė mokykla?

Pastebiu išorinius pokyčius, nes patobulėjo technologijos – atsirau-

do nauji kompiuteriai, švieslentė. Tačiau mokiniai bei mokytojai iš esmės nepasikeitė.

Kiekvienais metais skaitote paskaitas mokiniams. Kaip sudominti mokinius aptariama tema?

Atvykau neturėdamas patirties sakyti kalbas, bet kiekvienais metais tobulėju ir pats daug ko išmokstu. Kartais pasakodamas pastebiu, kad vaikų dėmesys nukrypsta, tuomet patraukti jų dėmesį padeda pasakojimai iš mano asmeninio gyvenimo arba anekdotai bei šmaikščios citatos.

Ko palinkėtumėte gimnazistams bei mokytojams?

Nuolat tobulėti bei išlikti kūrybingais.

Ačiū už pokalbį
Viktorija Grybauskaitė

JIE ŠVIEČIA TAIP, KAIP TURI ŠVIESTI „ŽIBURYS“!

Gimnazijoje:

Č. Kudabos konkursas:

I v. – T. Kisielius, II kl.

II v. – R. Celiešiūtė, II kl.

III v. – N. Dabulevičius, II kl.

Rajone:**Technologijų olimpiada:**

I v. – Agnė Keturakytė, IV kl.

Prancūzų kalbos skaitovų konkursas:

I v. – M. Noreikaitė, IV kl.

Č. Kudabos konkursas:

II v. – R. Celiešiūtė, II kl.

III v. – N. Dabulevičius, II kl.

Olimpiada „Mūsų – 7 milijardai“:

II v. – R. Celiešiūtė, II kl.

Merginų tinklinio turnyras:

I v. – trečiokės: L. Giniūtė, I. Makštutytė, M. Tarasevičiūtė, D. Tamulynaitė.

Vaikinų tinklinio turnyras:

I v. – ketvirtokai: M. Baltrušaitis, R. Tarasevičius, V. Rajeckas, E. Juodis.

II v. – trečiokai: T. Zeleniakas, J. Simonaitis, A. Gustaitis, O. Zujus.

Jaunučių vaikinių krepšinio komanda - krepšinio pirmenybių nugalėtoja**Zonoje, respublikoje****Lietuvių kalbos olimpiada:**

R. Tarasevičius, IV kl., dalyvis

Anglų kalbos olimpiada:

G. Krilavičiūtė, III kl., dalyvė

Rusų kalbos olimpiada:

I. Makštutytė, III kl., dalyvė

Biologijos olimpiada:

A. Volungevičius, IV kl., dalyvis

IT olimpiada:

P. Navickas, IV kl., dalyvis

Jaunučių mokslininkų konkursas:

J. Kelmonaitė ir K. Valentaitė, III kl., dalyvės

Esė konkursas, skirtas kalbininkams atminti:

I laipsnio diplomai – Ž. Rasiškaitė, IV kl.

II laipsnio diplomai – K. Milušauskaitė, III kl.

Padėkos raštai: E. Peleckaitė, I kl., T. Kurmauskas, II kl., M. Blaževičius, II kl., R. Tarasevičius, IV kl.**Juozo Petro Kazicko kompiuterinio moksleivių konkursas:**

D. Tamulynaitė, III kl., P. Navickas, IV kl., dalyviai

TV „Lietuvos tūkstantmečio vaikai“ I etapas:

Tautvydas Vencius, III kl., nugalėtojas

Tarptautinis piešinių konkursas „Lietuva – Japonija 2011“ – Greta Aleksynaitė nugalėtoja.

Tegyvuoją prancūzų kalba! Vive le français!

Tarptautinė frankofonijos diena – prancūzų kalbos šventė – kasmet švenčiama įvairiose pasaulio šalyse. Šventės vėjai neaplenkė ir Prienų rajono – kovo 14-ąją Stakliškių vidurinių mokykloje vyko prancūzų kalbos raiškiojo skaitymo konkursas. Jame eilėraščius deklamavo mokiniai iš Želkūnų pagrindinės, Stakliškių ir „Revuonos“ vidurinės mokyklų bei Jiezno ir „Žiburio“ gimnazijų. Šventėje svečiavosi prancūzaitė Elize Bajor bei muzikinę programą pristatė svečiai iš Alytaus.

Jau 12 metų vyksta rajoninė frankofonijos šventė. Šį kartą kovo 23-ąją jauni frankofonai ir jų svečiai susirinko „Žiburio“ gimnazijos kavinėje. Visi, taip pat ir „Žiburio“ gimnazistai, džiugino vieni kitus savo paruoštomis programomis – šokiais, dainomis, eilėraščiais. Renginį stebėjo ir plojimų negailėjo anglų bei vokiečių kalbų mokytojai bei mokiniai. Šventės metu buvo apdovanojami prancūziškų patarlių iliustravimo konkurso laureatai.

Laura Noreikaitė

Miglės Tarsavičiūtės nuotr.

Piešiniuose telpa mano nuotaika ir mintys

Jau beveik du mėnesius mus džiugina ir akį traukia antrame gimnazijos aukšte kabanti III klasės mokinės Milvydės Arlauskaitės piešinių paroda.

Kada supratai, kad menas ir Tu yra neatsiejami?

Kažkada labai seniai, kai tik vos paėmiau į rankas spalvotus pieštukus... Be to, laisvalaikiu fotografuoju ir lankau dailę meno mokykloje.

Kas įkvepia Tave kūrybai?

Idėjų semiuosi iš pasaulio ir iš žmonių, žinoma, didžiausias šaltinis yra vaizduotė. Noriu matyti, tai kas nematoma, kas neegzistuoja šiame pasaulyje. Taigi dažniausiai tai, ką noriu matyti, tą ir stengiuosi vaizduoti savo kūriniuose.

Kurį savo piešinį galėtumei pavadinti ypatingiausiu?

Man ypatingas kiekvienas mano darbas, kad ir koks jis bebūtų – linija ar taškas – tai jau yra kūrinio pradžia. Kiekvienas mano darbas man yra ypatingas ir brangus – juk jame telpa mano mintys, nuotaika ir, žinoma, darbas.

Kaip gimė mintis surengti šią parodą ir kokia šios parodos mintis?

Surengti parodą pasiūlė dailės mokytoja Jolanta Šlečkienė, taigi ir sutikau su jos pasiūlymu, nes kodėl gi nepasidalinus kūrybinėmis mintimis su kitais? Parodos mintis? Kad visi matytų kažką

kitaip, kitaip negu įprasta.

Kokia Tu esi?

Esu labai užsispyrusi ir darau viską iki galo. Taip pat esu didelė svajoklė ir sakau, kad nieko nėra neįmanomo, reikia tik valios.

Ačiū už pokalbį!

Rūta Barcytė

Teatro diena populiarėja, šiemet – 100 dalyvių

„Žiburio“ gimnazijos mokytoja Alma Vaišnienė jau ilgai brandino mintį organizuoti renginį, kuriame galėtų pasirodyti ne tik „Žiburio“ gimnazistai, bet ir kiti jaunieji rajono aktoriai. Taigi, kovo 22 dieną „Žiburio“ gimnazijoje lankėsi apie šimtas rajono aktorių. Vaidino „Nemuno“ pradinės mokyklos, Birštono gimnazijos dramos studijos, „Ažuolo“ pagrindinės mokyklos dramos studijos „Giliukas“ bei Jiezno dramos studijos „Dėlionė“ aktoriai. Šeimnininkai – „Žiburio“ gimnazijos moksleiviškas teatras – šiais metais dovanojo nebyliojo teatro pasirodymą „Išauginsiu baltą gelę“. Teatro dienos iniciatorė A. Vaišniene sakė: „Šiais metais nusprendžiau režisuoti filosofinio, nekasdieniško turinio spektaklį, kuris atskleistų liūdnąją gyvenimo pusę ir kurį suprasti gebės tik mąstantis, giliau į pasaulį žvelgiantis žmogus. Tikrai didžiuojuosi savo mokiniais: vien tai, jog yra tokių, kurie beveik nepraleidžia repeticijų, man kelia didelį džiaugsmą. Ne tik savų, bet

Miglės Tarsavičiūtės nuotr.

Šimtadienis

Vasario 24 dieną Prienų KLC vyko „Žiburio“ gimnazijos Šim-

Salve

Miglės Tarsavičiūtės nuotr.

tadienis. Renginio pradžioje abiturientus sveikino Prienų miesto meras Vytautas Bujanauskas, banko Swedbank valdytojas Vytautas Bartulis, mokyklos direktorė Irma Šneiderienė bei savivaldybės Švietimo skyriaus vyr. specialistė Renata Pavlavičienė. Tradiciškai trečiokai įteikė abiturientams šmaikščias ir vertingas dovanas. Šventės pabaigoje padėkos žodį tarė abiturientų tėvai, kalbėjo ir pradinių klasių mokytojos.

Šimtadienio tema – dvyliktoko ruošimasis egzaminams mokyklos palėpėje, kurioje jis užsėdęs keliauja laiku. Džiugu, kad didžioji dauguma mokinių neliko abejingi Šimtadieniui, pati šventė praėjo sklandžiai bei labai smagiai. Pasidomėjome, ką abiturientams reiškia ši šventė ir ar jie jau pradėjo ruoštis egzaminams.

Dovilė. Laukiu egzaminų. Egzaminams šiek tiek pradėjau ruoštis nuo mokslo metų pradžios, normaliai pradėsiu po Šimtadienio.

Dominykas. Pamačiau daug talentingų, išmanių žmonių, kurie

sugebėjo sukurti nuostabią šventę. Laikas kibti į darbą! Egzaminams ruošiuosi beveik 12 metų.

Gytis. Ši šventė reiškia tai, kad iki egzaminų liko tik 100 dienų, kuriems ruošiuosi nuo mokslo metų pradžios.

Eimantas. Nuotaikos geros... Visi dabar labai susibendravę, nebematau apibrėžimo „klasė“. Ši šventė man reiškia mokslo metų pradžią.

Paulina. Po Šimtadienio tapome artimesni, susibendravome su tais, kurių anksčiau net nepažinojome, nors drauge mokėmės, ji įžiebė ir meilės kibirkštėlės širdyse. Egzaminams ruošiuosi jau beveik dvylika metų ir žinau, kad nieko nežinau, todėl po Šimtadienio stengiuos atsigrębti.

Laura. Nostalgija jaučiasi, nes Šimtadienis pranoko visus lūkesčius. Egzaminams ruoštis dar nepradėjau, bet į mokslus su kiekviena diena žiūriu vis rimčiau.

Ačiū už pokalbį!

Justina Bražiūnaitė

Rugilės Padveiskytės nuotr.

ir daugelio kitų vaidinančių mokinių akyse matau norą lipni ant scenos, vaidinti, todėl verta suteikti galimybę jiems pasirodyti – rengti teatro šventes, festivalius.“

Festivalio, pertraukų metu atėjusiems dainavo mūsų gimnazistės solistės Airina Saladinskaitė bei Aušra Lukošytė. Teatro dienos pabaigoje buvo padėkota visiems kolektyvams bei jų vadovams, už išskirtinius gabumus apdovanooti geriausi aktoriai iš kiekvieno kolektyvo. Alma Vaišnienė dėkoja vaidinusiems, juos mokiusiems bei tiems, kurie padėjo suorganizuoti šventę: gimnazijos direktorei Irmai Šneiderienei, pavaduotojoms bei mokytojoms.

Iki kitų metų!

Milda Noreikaitė

Miglės Tarasevičiūtės nuotr.

Durys ir veidrodžiai. Esė

Dabar, kai taip lengva keliauti ar kitais būdais susisiekti su užsienio gyventojais, retas kuris nemoka bendrauti bent keliomis kalbomis. Žmonėms taip lengviau užmegzti pažintis, jie jaučiasi la-

biau išprusę, pasaulietiški. Bet kalba, priešingai nei dažnai peršama mokyklose, nėra tik „dalykas“, kurį galima mokytis taip pat kaip matematiką ar biologiją. Kalbos mums reikia išreikšti save, kiekvienam gana skirtingam individui išdėstyti savo unikalias mintis. Tad, norėdami lengviau išmokyti svetimą kalbą, kartu ieškome ir asmeninio ryšio su ja. Todėl kalba būna skirtinga net tos pačios šalies regionuose, o minėtos matematika ir biologija – juk vienodos visame pasaulyje.

Tad turbūt vienas nors labiausiai pabodusių, bet tikrai taiklių ir teisingų kalbos apibūdinimų yra „kultūros veidrodis“. Bandydamas suprasti, kaip tas svetimos kultūros veidrodis išlinkęs, bandydamas suvokti jo formą, dydį, medžiagą, iš kurios pagaminti jo rėmai, pamažu pradėdi įžiūrėti ir savo atvaizdą. Bet jis, lyg žvelgiant į krevių veidrodį, jau nebe toks, kokį esi pripratęs

vertybe, nuolatinis kabinėjimasis prie klaidas darančių žmonių. Paskaitos baigiamuoju akcentu tapo optimistiškas profesorius požiūris į lietuvių kalbos ateitį. Anot jo, lietuvių kalba (kaip ir kitos kalbos) nuolat kinta, tačiau jai tikrai negresia išnykimas. Gerbiamas mūsų svečias sutiko duoti išskirtinį interviu „Salve“.

Kuo lietuvių kalba išsiskiria iš kitų kalbų?

Savo archajiškumu. Kai kurie lietuvių kalbos sluoksniai tebėra senoviški, nepakitę. Pvz.: daiktavardžių linksniavimas (galūnės nedaug kuo skiriasi nuo lotyniškų kalbų, nors lotynų kalba mirus, o savąją kalbą mes naudojame ir šiandien). Tačiau kai kurie kalbos lygmenys yra absoliučiai nauji, pvz., laikų sistema.

Ar labai lietuvių kalbą paveikė globalizacija?

Manau, kol kas niekaip nepaveikė. Kaip paveiks ateity – sunku pasakyti. Matot, kalbos pokyčiai yra ne vieno žmogaus gyvenimo pokyčiai: jie trunka ilgiau, todėl sunku tiksliai pasakyti, kaip kinta kalba. Žinoma, pastebime, kad išnyko dviskaita, be to, dažnai kalbama su klaidomis (nors ne visada galime teigti, kad tai tikrai yra klaidos, gal tai tėra tarmiškas

matyti. Kartu atspindėdamas svetimą kultūrą, veidrodis svetimuoju, naujumo įneša ir į mus. Mes imame keistis, bet ne dėl ryšių su užsieniečiais, ne dėl užsienietiško knygų skaitymo. Mes keičiamės tiesiog vartodami naujos kalbos žodžius, nes jie kitokie, nes jie priverčia bandyti kitaip nei įprasta išreikšti save.

Tačiau, aukštindami kitų kalbų mokėjimą, esame linkę pamiršti savo gimtąją – lietuvių kalbą. Viena vertus, nenuostabu, kad girdima kasdien kiekviename paprasčiausiame pokalbyje ši kalba mūsų taip nežavi ir nestebina kaip bet kuri kita, užsienio kalba. Be to, jos nerasime tame neoficialiame, bet visiems žinomame „naudingųjų kalbų sąraše“, ji nėra viena iš tų „atveriančių duris“. Pasiitelkus tokius kriterijus, lietuvių kalbą nuvertinti yra labai lengva. Tačiau, pažvelgus iš kitos pusės, išryškėja viena, tik gimtajai kalbai priklausanti savybė. Būtent, kad ji

kalbėjimas).

O kaipgi kalba močiutė kaime? Ar kitaip nei prieš penkiasdešimt metų?

Apie kokią globalizaciją čia galime kalbėti! Globalizacijos sukeliami kalbos pakitimai pasireiškė po 15–20 metų. Tada jau bus galima spręsti, ar pakito kalba.

Beje, lietuvis visada mokėjo svetimų kalbų: tai lenkų, tai lotynų, tai rusų. Dabar išmoko anglų. O kas pasidarė, kai mokėjo rusų? – atsirado daug rusiškų barbarizmų. Logiška, kad dabar atsiranda daugybė anglišku.

Kiek kalbų ir kokias turėtų mokėti išsilavinęs, išprusęs lietuvis?

Pirma – labai gerai savo gimtąją kalbą. Antra – savo kaimynų kalbas (lenkų, rusų, latvių). Ir trečia – skirtingų kalbos šeimų kalbų: germanų kalbą (tai greičiausiai – anglų kalba, bet gali būti ir vokiečių) bei romanų kalbą (pvz., prancūzų, ispanų). Taigi, maždaug keturias penkias kalbas – tai nėra daug.

Koks Jūsų mėgstamiausias lietuviškas žodis ir lietuviška knyga?

Nesakysiu! (juokiasi). Na, Jono Biliūno „Kliudžiau“ – labai gražus apsakymas. O gražiausias žo-

yra mūsų gimtoji, mūsų pirmoji kalba. Vadinasi, tai ja formavosi tiek anksčiausias, tiek vėlesnės mūsų mintys. Mąstydami gimtąją kalbą, formavomės ir mes, kaip asmenybės. Tad lietuvių kalba, noromis ar nenoromis, mums yra pati natūraliausia ir artimiausia iš visų kalbų. Tai suvokdami ir rūpindamiesi savo gimtąją kalbą, stengdamiesi ją išlaikyti taisyklingą, galime lengviau suprasti ir kitas kultūras. Juk kas išvys, kas atpažins savo atvaizdą svetimos „kultūros veidrodyje“, jei niekada prieš tai nėra savęs aiškiai regėjęs.

Todėl, kol užsienio kalbas galima įsivaizduoti lyg galimybių durų su kreivais atspindžiais rankenas, mūsų gimtoji panašėja į lygų, sieninį veidrodį, kuriame save matome tokius, kokius esame įpratę matyti. Durų gimtoji kalba gal ir neatveria. Bet, gerbiama ir maloniai paprašyta paimti už rankos, iki jų nuvesti tikrai neatsisakys.

Živilė Rasimaitė, IV kl.

dis? Tokio nėra.

Kas svarbiau – ar tobulinti bendrinę kalbą ar vartoti savo krašto kalbą?

Manau, kad abu šie dalykai yra svarbūs ir vienas kitam neprieštarauja. Gimtosios kalbos mokėjimas atsiskleidžia per skirtingų kodų kaitą. Vienu kalbos kodu kalbame su draugais, kitu – mokykloje, dar kitu – su tėvais. Todėl žmogus privalo mokėti gimtosios kalbos ir bendrinę kalbą, ir savo gimtąją tarmę.

Iš kur atsiranda tarmės?

Tarmės randasi iš atskirties, izoliacijos. Šiandien ši atskirtis nyksta, vadinasi, priešasčių tarmėms išgyventi nėra. Čia ir yra bėda. Mano galva, nesvarbu, kaip stengsimės – tarmės išnyks.

Kuri lietuvių kalbos tarmė Jums žviausia?

Suvalkiečių, be abejo, – tik ją ir moku! (juokiasi)

Ar pritariate Aristofano minčiai „Trumpas protas – ilga kalba“?

Ne, labiau norėčiau pritari lietuviškam posakiui: „Geriau ilga dešra negu ilga kalba“. Suvalkiečių požiūris.

Ačiū už interviu.

Gintarė Baranauskaitė

Simonos Ramanauskaitės nuotr.

Kalba nėra paveldas

Kovo 2 dieną mūsų gimnazijoje svečiavosi VU Filologijos fakulteto dekanas docentas Antanas Smetona. Jo paskaita „Tautos pasaulėjauta kalboje“ nustebino svarbios ir naudingos informacijos apie lietuvių kalbos praeitį, dabartį bei ateitį derėjimu su smagiais juokeliais ir ironišku požiūriu į kalbininkų („kalbajobų“) bei visuomenės santykius. Lektoriaus išskirtos lietuvių kalbos problemos – kalbos kitimo nepripažinimas, bandymas ją paversti muziejine

Prienu „Žiburio“ gimnazijos laikraštis

Adresas: J.Basanavičiaus g. 1, 4340 Prienai.

Tel.: (8-319) 52430.

El. paštas: salveziburys@gmail.com

www: <http://ziburys.prienai.lm.lt>

Nr. 8 (99) 2012 m. kovas

Laikraštį parengė Justina Bražiūnaitė, Gintarė Baranauskaitė, Rugilė Padvelskytė, Jovita Kelmonaitė, Rūta Barcytė, Eglė Peleckaitė, Viktorija Grybauskaitė, Elena Jančiukaitė, Laura Noreikaitė, Miglė Tarasevičiūtė, Simona Ramanauskaitė.

Maketavo Karolis Matulevičius, Ieva Aldakauskaitė, Aušra Kontutytė.

Laikraščio redaktorė Milda Noreikaitė.

Konsultavo Levutė Karčiauskienė.